

SYLABUS PRZEDMIOTU
Część B – NAUCZYCIELE AKADEMICKY

Rok akademicki 2021/2022

NAZWA PRZEDMIOTU NAZWA MODUŁU KIERUNEK STUDIÓW WYDZIAŁ	TEATR I DRAMAT (ROK I) TEORETYCZNY AKTORSTWO WYDZIAŁ TEATRU TAŃCA									
PROWADZĄCY	dr Adriana Świątek									
STATUS PRZEDMIOTU	kierunkowy/ogólny obowiązkowy/do wyboru									
JĘZYK WYKŁADOWY	polski									
ORGANIZACJA ZAJĘĆ SPOSÓB KSZTAŁCENIA	X zajęcia prowadzone stacjonarnie X zajęcia prowadzone hybrydowo X zajęcia prowadzone w formie zdalnej X zajęcia prowadzone z wspierającym wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość Organizacja zajęć w roku akademickim 2021/2022 uzależniona od sytuacji epidemiologicznej									
ROK	I		II		III		IV		V	
SEMESTR	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
LICZBA PUNKTÓW ECTS	2	2								
LICZBA GODZIN KONTAKTOWYCH z udziałem nauczyciela, wynikających z planu studiów	2 (30)	2 (30)								
SZACUNKOWA ILOŚĆ GODZIN POZOSTAŁYCH - konsultacje oraz praca własna studenta	3h w tygodniu: 3h x 30 (szacunkowo 15 tygodni w semestrze) = 90 h									
METODY DYDAKTYCZNE	wykład konwersacyjny, ćwiczenia: analiza tekstów z dyskusją, dyskusja dydaktyczna, konwersatorium									
SPOSÓB ZALICZENIA	ZAL – zaliczenie bez noty [semestr I] ZN - zaliczenie notą [semestr 2]									

FORMA ZALICZENIA – metoda weryfikacji zakładanych dla przedmiotu efektów uczenia się - z uwzględnieniem sposobu organizacji zajęć <i>(zostawić właściwe)</i> zasady e-oceny	pisemna praca zaliczeniowa [semestr 1] praca artystyczna w formie publicznej prezentacji [semestr 2] ➤ Obecność na zajęciach [dopuszczalne 2 nieobecności w semestrze]. ➤ Aktywność, czynny udział w konwersacji. ➤ Regularne refleksje/eseje/notatki w formie pisemnej przesyłane systematycznie na przestrzeni obu semestrów. ➤ Zaliczenie pierwszego semestru – pisemna analiza i interpretacja wybranego przedstawienia. ➤ Zaliczenie drugiego semestru – indywidualna lub grupowa wypowiedź artystyczna/sceniczna, zbudowana w oparciu o wybrane inspiracje, które stanowiły temat konwersatorium. Praca sceniczna poszerzona zostaje o pracę pisemną – analizę i interpretację podjętych w projekcie scenicznym tropów. Wypowiedź sceniczna nie powinna przekraczać 10 minut.
TREŚCI MERYTORYCZNE	Celem przedmiotu jest poznanie, rozumienie i próba doświadczenia źródeł teatru, podstawowych linii rozwojowych w historii teatru, a także jakości i dynamiki przemian dokonujących się w europejskim teatrze dramatycznym – od starożytności do współczesności. To także rozbudzanie kreatywnego myślenia o tekście poprzez analizę treściową i porównawczą. Nabywanie umiejętności lektury dramatu w kontekście tekstów teoretycznych, doskonalenie umiejętność analizy utworu dramatycznego – analiza i interpretacja wybranych dzieł dramatycznych dla poszczególnych kierunków dramatyczno-teatralnych. Wprowadzenie w problematykę ewolucji funkcji przypisywanych sztuce scenicznej, w zagadnienia przemian przestrzeni teatralnej, w świat podstawowych dokonań dramatyczno-teatralnych (dramaturgicznych, reżyserskich, aktorskich, scenograficznych). Ponadto praca z tekstami źródłowymi: manifestami, zapisami i opisami przedstawień. Na przestrzeni dwóch lat w przedmiot wpisane jest uczestnictwo w wykładach, konferencjach, wystawach oraz przedstawieniach teatralnych. Akcent położony jest tu na „żywe doświadczenie” teatru, w tym jego historii. W ścieżce zwraca się uwagę na estetyczne i filozoficzne poszukiwania wybitnych indywidualności twórczych, poszerzenie wiedzy w zakresie kontekstu historycznego i kulturowego sztuki oraz jej związków z innymi dziedzinami współczesnego życia. Przedłużeniem tego procesu jest nabywanie umiejętności wykorzystania wiedzy teoretycznej w akcie twórczym – poszukiwanie inspiracji do stworzenia indywidualnej wypowiedzi artystycznej. SZCZEGÓŁOWE TREŚCI: 1. Stan badań nad praktyką teatru antycznego (ujęcia antropologiczne i filologiczne). Wprowadzenie. 2. Przykłady ujęcia antropologicznego i filologicznego: ujęcie teoretyczno-praktyczne. 3. Rozważania nad <i>eidos</i> sztuk widowiskowych w perspektywie źródeł teatru.

4. Analiza i interpretacja „Narodzin tragedii z ducha muzyki” („Narodziny tragedii albo Grecy i pesymizm”) F. Nietzschego.
5. Żywioł dionizyjski w sztukach widowiskowych (zarys perspektywy antropologii widowisk).
6. „Powrót Dionizosa” w świetle praktyki scenicznej Theodorosa Terzopoulou: ujęcie teoretyczno-praktyczne.
7. Analiza i interpretacja „Bachantek” Eurypidesa, poszerzona o lekturę eseju Jana Kotta „Bachantki albo zjadanie Boga”.
8. Projekcja „Bachantek” Teatru Attis, reż. Theodoros Terzopoulos.
9. Praktyka teatru antycznego. Chór.
10. Rekonstrukcja/Rezurekcja antyku w świetle projektu badawczo-artystycznego Ośrodka Praktyk Teatralnych „Gardzienice”.
11. Praktyka teatru antycznego. Aktor.
12. Praktyka teatru antycznego. Teatr Dionizosa w Atenach.
13. Praktyka teatru antycznego. Przedstawienie.
14. Tragedia w świetle „Poetyki” Arystotelesa.
15. „Medea” Eurypidesa w interpretacjach mistrzów kinematografii: Piera Paolo Pasoliniego oraz Larsa von Triera.
16. „Powrót Odysa” w trzech odsłonach: Wyspiański – Kantor – Grzegorzewski.
17. „Akropolis” Wyspiańskiego w interpretacji Grotowskiego i Szajny.
18. Komedia staroattycka.
19. Wprowadzenie do analizy i interpretacji tekstu teatralnego.
20. Drugie narodziny teatru. Przestrzeń teatralna w średniowieczu.
21. „Historyja o chwalebnym Zmartwychwstaniu Pańskim” Mikołaja z Wilkowiecka jako przykład misterium polskiego.
22. Dramat liturgiczny w rekonstrukcji i rezurekcji Scholi Teatru Węgajty.
23. Alilujki Teatru Węgajty.
24. Teatr dell'arte.
25. W stronę retoryki przestrzeni elżbietańskiego Londynu.
26. „Pałeczka Prospera”. „Burza” Szekspira w rozważaniach Jana Kotta.
27. Podsumowanie.

LITERATURA SZCZEGÓŁOWA**LITERATURA/ TEATRI/ OPRACOWANIA:**

- Braun K., *Przestrzeń teatralna*, Warszawa 1982.
- Buchalik L., *Maska dogońska* [w:] *Maska : zakrywanie i odkrywanie pomiędzy Wschodem i Zachodem : studia na pograniczach antropologii i estetyki porównawczej*, red. W. Mond-Kozłowska, Gdańsk 2016.
- Dąbek-Derda E., *Pieczenie Universum* [w:] *Sześcián zaklęty w kuli*, Katowice 2017, s. 230-237.
- Fischer-Lichte E., *Teatr i teatrologia. Podstawowe pytania*, przekł. M. Borowski, M. Sugiera, Wrocław 2012.
- Kocur M. *Teatr antycznej Grecji*, Wrocław 2001.
- Kocur M., *Dionizos ciągle tańczy*, „Teatr” 2007, nr 1, s. 22-24.
- Kolankiewicz L., *Teatr zarażony etnologią* [w:] *Problemy teorii dramatu i teatru* pod red. J. Deglera, Tom 2, Wrocław 2003.
- Kornaś T., *Schola Teatru Węgajty. Dramat Liturgiczny*, Kraków 2012.
- Kornaś T., *Starogrecka wieś Gardzienice*, „Didaskalia” 2003, nr 57, s. 30-35.
- Kornaś T., *Gardzienice – dotknięcie antycznej Grecji*, „Alma Mater” 2004, nr. 62, s. 32-35.
- Kott J., *Zjadanie bogów. Szkice o tragedii greckiej*, Kraków 1986.
- Kott J., *Szkice o Szekspirze*, Warszawa 1961.
- Lewański J., *Dramat i teatr średniowiecza i renesansu w Polsce*, Warszawa 1981.
- *Metamorfozy. OPT Gardzienice. Music of Ancient Greece* [zbiór artykułów w publikacji dołączonej do płyty audio: Jerzy Danielewicz, Maciej Rychły, Tomasz Rodowicz, Włodzimierz Staniewski, Dariusz Kosiński], wydawca: Altmaster, 2000.
- Pavis P., *Słownik terminów teatralnych*, Wrocław 1998.
- Pleśniarowicz K., *Kantor – artysta końca wieku*, Wydawnictwo Dolnośląskie, Wrocław 1997.
- Pleśniarowicz K., *Teatr śmierci Tadeusza Kantora*, Verba, Chotomów 1990.
- Prussak M., *Wyspiański w labiryncie teatru*, Warszawa 2005.
- Rousse M., *Aktor w średniowieczu (wiek X-XIII). Ku interioryzacji gry* [w:] *Zwierciadło świata. Średniowieczny teatr francuski*, red. A. Loba, Gdańsk 2006.
- Taplin O., *Tragedia grecka w działaniu*, przeł. A. Wojtasik, Kraków 2004.
- Taranienko Z., *Gardzienice. Praktyki teatralne Włodzimierza Staniewskiego*, Wydawnictwo Test, Lublin 1997.
- *Teatr Calderona: tradycja i współczesność*, red. U. Aszyk-Bangs, Katowice 2002.

	➤ <i>Teatr dell arte</i>, wybór tekstów A. Chałupnik [et al.], Warszawa 2016. ➤ <i>Teatr elżbietański</i>, red. A. Chałupnik, Warszawa 2015. LITERATURA/ TEATR/ TEKSTY ŹRÓDŁOWE: ➤ Arystoteles, <i>Poetyka</i>, przekł. H. Podbielski, Wrocław 2006. ➤ J. Grotowski. <i>Teksty zebrane</i>, zespół red. A. Adamiecka-Sitek [et al.], Warszawa 2012. ➤ Kantor T., <i>Teatr śmierci: teksty z lat 1975 – 1984</i>, Wrocław 2004. ➤ T. Kantor, <i>Lekcje mediolańskie</i>, Cricoteca 1991. ➤ T. Kantor, <i>Matamorfozy. Teksty o latach 1938 -1974</i>, Cricoteca 2000 (wybór). ➤ Nietzsche F., <i>Narodziny tragedii albo Grecy i pesymizm</i>, przeł. B. Baran, Warszawa 2009. ➤ T. Terzopoulos, <i>Powrót Dionizosa</i>, przekł. M. Kaziński, Wrocław 2018. TEKSTY DRAMATYCZNE: ➤ Ajschylos, <i>Oresteja</i> [w:] <i>Antologia tragedii greckiej</i>, przeł. S. Srebrny, Kraków 1975. ➤ Calderon de la Barca P., <i>Życie jest snem</i>, imit. J.M. Rymkiewicz, Warszawa 1971.. ➤ Eurypides, <i>Medea</i> [w:] <i>Antologia tragedii greckiej</i>, przeł. J. Łanowski, Kraków 1975. ➤ Eurypides, <i>Bachantki</i> [w:] <i>Tragedie</i>, przeł. J. Łanowski, Warszawa 1980. ➤ Mikołaj z Wilkowiecka, <i>Historyja o chwalebnym Zmartwychwstaniu Pańskim</i>, Wrocław 1971. ➤ Sofokles, <i>Król Edyp</i> [w:] <i>Antologia tragedii greckiej</i>, przeł. K. Morawski, Kraków 1975. ➤ Shakespeare W., <i>Burza</i>, tłum. S. Barańczak, Kraków 2008. ➤ Wyspiański S., <i>Hamlet</i>, oprac. M. Prussak, Wrocław 2007. ➤ Wyspiański S., <i>Akropolis</i>, oprac. E. Miodońska-Brookes, Kraków 1985. ➤ Wyspiański S., <i>Powrót Odysa</i>, Wrocław-Kraków 1984.			
ZAKŁADANE DLA PRZEDMIOTU EFEKTY UCZENIA SIĘ odnoszące się do efektów modułowych (część A sylabusu) i kierunkowych * niepotrzebne wykreślono. Właściwe oznaczono kolorem.				
Symbol efektów dla kierunku	po ukończeniu studiów na kierunku AKTOSTWO		Odniesienie do: uniwersalnych charakterystyk poziomów w PRK	Odniesienie do charakterystyk drugiego stopnia uczenia się PRK

WIEDZA: absolwent/absolwentka - zna i rozumie			
w zakresie wiedzy o realizacji prac artystycznych			
KA_W01	poprzez indywidualną pracę i poszukiwania osiąga gruntowną znajomość repertuaru związanego z kierunkiem i specjalnością w perspektywie porównawczej	P7U_W	P7S_WG P7S_WK
KA_W02	posiada wiedzę z zakresu środków warsztatowych w stopniu niezbędnym do realizacji własnych projektów artystycznych w obszarze sztuki teatralnej i filmowej oraz pokrewnych gatunków sztuki widowiskowej	P7U_W	P7S_WG
KA_W03	zna style gry aktorskiej i formy ruchowej interpretacji (w tym najnowsze techniki i narzędzia stosowane przez wybitnych twórców)	P7U_W	P7S_WG
W zakresie rozumienia kontekstu dyscyplin artystycznych			
KA_W04	posiada świadomość funkcji społecznej, ideowej i estetycznej kreowanej postaci	P7U_W	P7S_WK P7S_WG
KA_W05	wykazuje głębokie zrozumienie wzajemnych relacji pomiędzy teoretycznymi i praktycznymi aspektami studiów, a także wykorzystuje tę wiedzę dla dalszego artystycznego rozwoju	P7U_W	P7S_WG
KA_W06	zna i rozumie podstawowe linie rozwojowe w historii teatru i filmu oraz wybranych gatunkach sztuk widowiskowych i zna literaturę związaną z tymi zagadnieniami	P7U_W	P7S_WG
KA_W07	dysponuje poszerzoną wiedzą na temat kontekstu historycznego i kulturowego sztuki i jej związków z innymi dziedzinami współczesnego życia, potrafi samodzielnie rozwijać tę wiedzę w sposób odpowiadający swojej specjalności	P7U_W	P7S_WG PS7_WK
KA_W08	ma orientację w zakresie problematyki związanej z technologiami stosowanymi w teatrze i filmie (w ujęciu całościowym) i jest świadomy/świadoma rozwoju technologicznego związanego ze swoją specjalnością	P7U_W	P7S_WG
KA_W09	ma wiedzę w zakresie finansowych, marketingowych i prawnych aspektów zawodu aktora/aktorki gwarantującą samodzielne funkcjonowanie na rynku pracy	P7U_W	P7S_WG, P7S_WK
UMIEJĘTNOŚCI: absolwent/absolwentka - potrafi			
w zakresie ekspresji artystycznej			
KA_U01	posiada rozwiniętą osobowość artystyczną, umożliwiającą tworzenie, realizowanie i wyrażanie własnych koncepcji artystycznych	P7U_U	P7S_UW P7S_UO
w zakresie realizacji prac artystycznych			
KA_U02	wykazuje umiejętność rozumienia specyfiki różnych form dramatycznych oraz istoty konstrukcji scenariusza, samodzielnego oceniania tekstu literackiego i możliwości jego adaptacji dla teatru, filmu i innych pokrewnych gatunków sztuki widowiskowej	P7U_U	P7S_UW P7S_UU
KA_U03	posiada umiejętność praktycznego wykorzystania walorów interpretacji literackiej poszczególnych scen,	P7U_U	P7S_UW P7S_WG

	dialogów, postaci dramatycznych w kształtowaniu roli aktorskiej		
KA_U04	posiada zdolność rozumienia technologii realizacji teatralnych, telewizyjnych i filmowych oraz pokrewnych gatunków sztuk widowiskowych; stosowania zasad i technik adaptacji utworów literackich i ich przekształcania na różne formy artystyczne	P7U_U	P7S_UW
KA_U05	posiada zdolność kreatywnego myślenia o tekście, a także wypracowywania własnych sposobów wyróżniania i interpretowania tworzywa dramatycznego, dokonywania analizy treściowej i porównawczej	P7U_U	P7S_UW P7S_WK
KA_U06	posiada wyspecjalizowane umiejętności w aspekcie rzemieślniczym i twórczym związane z kierunkiem studiów	P7U_U	P7S_UW
KA_U07	jest przygotowany/przygotowana do współdziałania z innymi osobami w ramach prac zespołowych (także o charakterze interdyscyplinarnym) i zdolny/zdolna do podjęcia wiodącej roli w takich zespołach	P7U_U	P7S_UO P7S_UK PS7_KR
w zakresie umiejętności warsztatowych			
KA_U08	posiada umiejętności z zakresu warsztatu w stopniu niezbędnym do realizacji własnych projektów artystycznych	P7U_U	P7S_UW P7S_UU
KA_U09	posiada świadomość emisji głosu poprzez koordynację pracy mięśni oddechowych, narządu głosu i rezonatorów	P7U_U	P7S_UW P7S_UU
KA_U10	posiada umiejętność mówienia wierszem opartą na znajomości wszystkich elementów formalnych konstruujących wiersz (wiersz sylabiczny, numeryczny, sylabotonika i tonika wiersza, wiersz wolny, nieregularny, wiersz współczesny); emocjonalne elementy interpretacji powinny być oparte na znajomości i wykorzystaniu cech konstrukcji słownego zapisu; dyscyplina techniczna wiersza (frazy, średniówki, przerzutnie, itp.)	P7U_U	P7S_UW P7S_UU
KA_U11	posiada umiejętności w zakresie plastyki ruchu oraz świadomość ciała w przestrzeni jako nośnika emocji	P7U_U	P7S_UW P7S_UU
KA_U12	posiada umiejętność samodzielnej analizy tekstu literackiego oraz wytwarzania i zapamiętywania określonych stanów emocjonalnych poprzez logiczne i konsekwentne działanie słowem i ekspresją ciała	P7U_U	P7S_UW P7S_WK P7S_UU
KA_U13	posiada umiejętność wykonania indywidualnej lub zbiorowej formy wokalne	P7U_U	P7S_UW
KA_U14	posiada umiejętność słuchowej interpretacji zjawisk dźwiękowych, zna podstawy ich zapisu, rozróżnia dyktaty melodyjno-rytmiczne, dokonuje analizy przebiegu harmonicznego	P7U_U	P7S_UW P7S_UU
KA_U15	zna techniki warsztatowe, umożliwiające ciągły rozwój poprzez samodzielną pracę; przez dalsze indywidualne studia powinien/powinna rozwijać nabyte umiejętności służące tworzeniu, realizowaniu i wyrażaniu własnych koncepcji artystycznych	P7U_U	P7S_UW P7S_UU

W zakresie umiejętności werbalnych			
KA_U16	posiada umiejętność świadomego posługiwania się aparatem mowy w każdej przestrzeni przeznaczonej do realizacji dzieła artystycznego, świadomego posługiwania się oddechem w budowaniu frazy, wrażliwość na rozszerzenie przestrzeni dźwiękowej dla wzbogacenia intonacji, elastyczności w posługiwaniu się środkami ekspresji, barwy, tempa, rytmu i dynamiki (harmonijne łączenie mowy z innymi środkami ekspresji aktorskiej)	P7U_U	P7S_UW
KA_U17	posiada umiejętności tworzenia rozbudowanych prezentacji słownych w formie ustnej i pisemnej na tematy związane z ich specjalnością, z wykorzystaniem podstawowych ujęć teoretycznych i różnych źródeł	P7U_U	P7S_UK
KA_U18	potrafi formułować i testować hipotezy związane z prostymi problemami badawczymi w dziedzinie sztuki	P7U_U	P7S_UW P7S_UU
KA_U19	potrafi komunikować się na tematy specjalistyczne ze zróżnicowanymi kręgami odbiorców	P7U_U	P7S_UK
KA_U20	potrafi dyskutować na temat specjalistycznych zagadnień sztuk filmowych i teatralnych oraz prowadzić debatę w zróżnicowanym środowisku z zachowaniem szacunku dla wzajemnych poglądów	P7U_U	P7S_UK P7S_UW P7S_KO
KA_U21	posługuje się językiem obcym na poziomie B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego oraz specjalistyczną terminologią	P7U_U	P7S_UK P7S_UW P7S_UU
W zakresie publicznych prezentacji			
KA_U22	przyswoił/przyswoiła sobie formy zachowań związane z występami publicznymi podchodząc do nich w sposób wysoce odpowiedzialny, wykazuje umiejętność nawiązania kontaktu z publicznością	P7U_U	P7S_UK P7S_UO
W zakresie umiejętności improwizacyjnych			
KA_U23	posiada umiejętności odejścia od zapisanego tekstu dramatu/scenariusza/partytury działań w drodze improwizacji na rzecz tworzenia własnych form wyrazu	P7U_U	P7S_UW P7S_UU
KOMPETENCJE SPOŁECZNE: absolwent/absolwentka jest gotów/gotowa do			
W zakresie niezależności			
KA_K01	kompetentnego, samodzielnego i świadomego wykorzystania zdobytej wiedzy (także pochodzącej od ekspertów) w obrębie kierunku oraz w ramach innych działań kulturotwórczych, także w warunkach ograniczonego dostępu do potrzebnych informacji	P7U_K	P7S_KR P7S_KO
KA_K02	inicjowania działań artystycznych oraz podejmowania projektów o charakterze interdyscyplinarnym we współpracy z przedstawicielami innych dziedzin sztuki i nauki	P7U_K	P7S_KO P7S_KR

KA_K03	świadomego i odpowiedzialnego przewodniczenia różnorodnym działaniom zespołowym w obrębie sztuk teatralnych i filmowych	P7U_K	P7S_KK P7S_KO P7S_KR
KA_K04	świadomego zaplanowania swojej ścieżki kariery zawodowej w oparciu o zdobyte na studiach umiejętności i wiedzę, z wykorzystaniem wiedzy zdobytej w procesie ustawicznego samokształcenia	P7U_U	PS7_KR PS7_UU
KA_K05	przewodzenia negocjacji i koordynowania organizacji przedsięwzięcia także w roli lidera/liderki	P7U_U	PS7_KR P7S_UO
KA_K06	ciągłego rozwoju poprzez samodzielną pracę oraz inspirowania i organizowania procesu doskonalenia umiejętności warsztatowych innych osób	P7U_U	PS7_KR P7S_UU P7S_KK P7S_KO
KA_K07	formułowania krytycznej oceny własnych działań twórczych i artystycznych oraz poddania takiej ocenie przedsięwzięć z zakresu kultury i sztuki	P7U_K	P7S_KK
W zakresie uwarunkowań psychologicznych			
KA_K08	wykorzystywania mechanizmów psychologicznych wspomagających jego/jej działania w obrębie twórczości własnej i bezpiecznego funkcjonowania na współczesnym rynku pracy	P7U_K	P7S_KK P7S_KO
W zakresie komunikacji społecznej			
KA_K09	funkcjonowania w społeczeństwie w zakresie wykonywania własnych działań artystycznych i swobodnego komunikowania się w rzeczywistości zawodowej aktora/aktorki	P7U_K	P7S_KO P7S_KR
KA_K10	prezentowania skomplikowanych i specjalistycznych zadań i treści w przystępnej formie, w sposób zrozumiały dla osób niemających doświadczenia w pracy nad projektami artystycznymi, w tym z zastosowaniem technologii informacyjnych	P7U_K	P7S_KO P7S_KR
KA_K11	podejmowania refleksji na temat społecznych, naukowych i etycznych aspektów związanych z własną pracą i etosem zawodu	P7U_K	P7S_KO P7S_KR

dr Adriana Świątek

Podpis pedagoga

Adriana Świątek

Podpis dziekana